

A fehérvárcsurgói Szent Katalin-templom

2010 október 29. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Fehérvárcsurgó a Bakony és a Vértes hegyvonulatát kettészel? völgyben, a Móri-víz mentén, Székesfehérvártól 15 kilométerre fekszik. A 2300 lakosú település els?rend? m?emléke az 1844–45-ben gróf Károlyi György által – Ybl Miklós közrem?ködésével – építtetett klasszicista stílusú kastély; régészeti nevezetessége a kis tóvá duzzasztott Gaja-patak fölötti Várhegyen található tekintélyes nagyságú vaskori földvár. A község világhír? szülötte Amerigo Tot (Tóth Imre, 1909–1984) szobrászm?vész, akinek egykori otthona a templomdomb közelében, emléktáblával és magyar zászlóval megjelölve látható.
Csurgó neve 1227-ben t?nik fel el?ször oklevélben, majd szerepel az 1333 és 1335 között készült tizedjegyzékben. A pápai dézsmaösszeírás plébániai egyházát és L?rinc papját is megnevezi. A középkorban több ízben átépített és b?vített templom a török háborúk idején tönkrement, a falut lakói elhagyták. Az 1600-as évek végén visszatelepült csurgóiak a református vallást gyakorolták, s az öreg templomban végezték istentiszteletüket. A protestáns korszaknak a német földr?l érkezett földbirtokos, Hochburg Katalin grófn? vetett véget, aki – Padányi Bíró Márton veszprémi püspök ösztönzésére – 1748-ban viszszafoglalta, majd renováltatta a templomot a katolikusok számára. A f?rangú kegyúrhölgy keresztneve aligha véletlenül ugyanaz, mint a fehérvárcsurgói plébániai egyház újkori véd?szentjéé, aki Alexandriai Szent Katalin.
A dombtet?n álló, szentélyével keleti irányba fordított templom építéstörténetét az 1961–62-ben végzett feltárás tisztázta. A kutatást végz? Pamer Nóra régész 1981-ben publikált jelentése szerint az els?, még a XIII. század második felében készült kis templom hajója a mainál keskenyebb volt, szentélye egyenes záródású. A padlószint alól napvilágra került a k?oltár alapja, mellette néhány csontból esztergált-faragott, olvasóhoz tartozó gyöngyszemmel.
E román kori épületnek el?bb az északi oldalához toldottak kis, támpilléres kápolnát (konzervált alapfalai most kívülr?l láthatók), majd nyugati irányba három méterrel meghosszabbították. Szintén valamikor az 1400-as évek vége táján épült az els? torony a nyugati homlokzat elé. A templomot végül évszázadokkal kés?bb, 1874-ben alakították át – akkor készült barokk stílusú, órapárkányos új tornya –, és ezzel a b?vítéssel nyerte el a ma is meglév? hosszát, valamint a nyolcszög három oldalával záródó neogótikus szentélyét.
A déli hajófalon megfigyelhetjük a napvilágra került, korai csúcsíves formát mutató ablaksort, valamint az eredeti bejárat faragott k? keretét. A berendezés többnyire a XIX. századból való, kivéve az 1750 körül festett Szent Katalin-f?oltárképet, illetve Amerigo Tot Madonna-szobrát (1969), amelynek másodpéldánya a Vatikáni Múzeum állandó kiállításán látható.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló